

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. In qua evidenter refutatur solutio eadem tradita à patre Suarez,
probando superficiem & lineam esse uniones ut divisibiles.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Quæst. VIII. Vtrum linea, & superfi. &c. 621

vnio est diuisibilis formaliter; maior est certissima, quia ideo superficies in sententia aduersariorum vt lata formaliter est diuisibilis, quia pertinet ad quantitatem habet partes. Probatur minor, illa superficies in quantum vnio vnit profunditatem A, B, & C: sed si non haberet partes non vniret illas; ergo in quantum vnio habet partes, ac proinde in quantum vnio erit diuisibilis; maior est indubitata, probatur minor; si non haberet partes solum vniret profunditatem A: ergo non vniret alias profunditates; probatur antecedens, si non haberet partes illa superficies vt vnio, & esset omnino indiuisibilis profunditas A, attingeret totam illam superficiem, sed superficies quæ est vnio vnus profunditatis à qua attingitur secundum se totam non potest esse vnio alterius profunditatis: ergo superficies, quæ attingitur secundum se totam à profunditate A, non potest esse vnio profunditatis B, & C. Probatur maior, illud quod est indiuisibile, aut totum attingitur, aut nihil illius: sed illa superficies secundum aduersarios est indiuisibilis vt vnio: ergo attingitur secundum se totam à profunditate A: ergo secundum se totam est vnio profunditatis A: ergo non potest esse vnio profunditatis B, & C, sicut v. g. quia punctum A, attingitur secundum se totum à linea A, non potest esse vnio lineæ B, & C.

26 Et si dicatur quod superficies illa non attingatur secundum se totam à profunditate A, quia profunditas A, tantum attingit superficiem quæ est in loco vbi est ipsa profunditas A: sed omnis illa superficies non est in loco profunditatis A: ergo non attingitur secundum se totam à profunditate A: ergo attingitur aliquid illius superficiæ à profunditate A, & aliquid illius non attingitur ab illa profunditate A, quod attingitur à profunditate B: ergo in ipsa superficie vt est vnio datur aliquid, & aliquid, sed vbi datur aliquid, & aliquid non datur indiuisibilitas: ergo in illa superficie non datur indiuisibilitas vt est vnio: ergo vt est vnio formaliter est diuisibilis, quia vt est vnio habet partes. Patet consequentia, illud superficiæ quod attingitur à profunditate A, non est tota superficies, & illud quod attingitur à profunditate B, etiam non est tota superficies, sed aliquid illius distinctum ab illo quod attingitur à profunditate A: ergo est pars superficiæ, quia in toto non datur medium inter totum, & partem: atqui illud quod attingitur est aliquid, & non totum, sed non est aliquid vnicum, quod attingitur, sed potius duo: ergo dantur duæ partes in superficie, quatenus superficies est vnio; ergo superficies quatenus vnio habet partes: ergo est diuisibilis quatenus vnio formaliter.

SVBSECTIO II.

In qua euidenter refutatur solutio eadem tradita à Patre Suarez, probando superficiem, & lineam esse vniones vt diuisibiles.

28 Primo, quia id quod vnit partes totius positivi, & est compositio illius debet esse entitas positiva, & non negatio præcise; sed superficies, & linea vnunt partes corporis, componentque corpus, quod est totum positivum compositum: ergo quatenus vnunt partes illius, & quatenus

componunt ipsum, sunt entia positiva: ac proinde non sunt negatio præcise.

Tunc sic, linea & superficies quatenus vnunt, & componunt corpus nec sunt entia positiva vt sic, nec positiva substantialia: ergo sunt accidentia, sed non in alio genere accidentis nisi quantitatis: ergo sunt entia positiva quantitativa, sed non sunt quantitativa discreta: ergo continua, sed omne continuum est diuisibile: ergo linea, & superficies quatenus vnunt, & componunt corpus sunt diuisibiles formaliter, sed quatenus vniones, vt ait Pater Suarez in sua solutione non sunt species completæ quantitatis; ergo quatenus diuisibiles non sunt species completæ quantitatis, quia quatenus diuisibiles sunt vniones; maior prima, & præcipua est evidens, vt videre est in vnione qua vnuntur partes hominis essentielles, materia nimirum, & anima rationalis, & componitur homo, quæ quatenus est vnio est entitas positiva. Item vnio qua vnitur accidens cum substantia est positiva entitas, & minime negatio præcise, & hoc, quia vnio est, & quia componit compositum positivum; ergo omnis vnio quatenus vnio, & quatenus componit compositum positivum debet esse positiva. Quod sic patet manifeste; nam diuisio, aut separatio partium est privatio formaliter, hoc est, carentia vnionis: sed separatio, & diuisio sunt opposita privative respectu vnionis: ergo vnio non potest esse terminus privativus, sed positivus, quia quando vnum oppositum in oppositione privativa est privatio, alterum necessario debet esse positivum, vt videre est in luce, & tenebris, in cæcitate, & visu. Item vita in omnium sententia est terminus positivus, & opponitur privative morti, ita vt mors sit privatio vitæ, sed mors nihil aliud est, quam carentia vnionis, separatio, & diuisio partium hominis: ergo vita, quæ opponitur morti est vnio: ergo vnio est terminus positivus, & non negativus, aut privativus.

Ratio autem à priori est, quia ratio formalis primario constitutiva alicuius positivi debet esse positiva formaliter: sed vnio, & compositio quatenus tales sunt ratio formalis primario constitutiva vniti, & compositi, quatenus compositum, & vnitum est, quæ sunt positiva entia formaliter: ergo vnio, & compositio quatenus tales sunt entia positiva formaliter, & non pure negatio, quia vinculum vt vinculum duorum est positivus conceptus: atqui vnio quatenus vnio est vinculum duorum: ergo quatenus vnio est positivus conceptus: sed linea, & superficies sunt vniones formaliter: ergo sunt tales quatenus sunt positiva entia, & sub ratione positiva, sed non sunt positiva entia formaliter, quatenus indiuisibiles, quia indiuisibilitas formalis est negatio partium, & compositionis: ergo vnunt, & sunt vniones formaliter quatenus diuisibiles, quia quatenus diuisibiles sunt entia positiva formaliter.

Declaratur, quia linea quatenus vnio est quid positivum, vt probatum est, interrogo de illo positivo an sit omnino indiuisibile secundum trinam dimensionem, vel solum secundum duas dimensionem, scilicet latitudinem, & profunditatem, si est omnino indiuisibile: ergo est punctum: ergo linea vnit partes superficiæ per punctum, & per aliquid à se distinctum à parte rei: sed hoc est absurdum etiam in sententia aduersariorum: ergo illud positivum per quod vnit linea partes superficiæ, non est omnino indiuisibile: ergo est indiuisibile

sibile secundum duas dimensiones: ergo est linea formaliter: patet consequentia; linea est indivisibilis secundum duas dimensiones tantum, sed illud per quod unitur linea est indivisibile secundum duas dimensiones: ergo est linea formaliter, sed linea formaliter ut linea est divisibilis: ergo formaliter id per quod linea unitur, & quatenus unitur est divisibile formaliter.

32 Vergetur, linea in quantum distinguitur ab illa entitate positiva per quam dicitur unire partes superficies vel distinguitur ultimo à superficie, vel non distinguitur: si distinguitur ultimo: ergo fundat formaliter in se ipsa, & non in aliquo à se distincto negationem latitudinis: ergo linea quatenus linea, & quatenus est divisibilis secundum longitudinem est indivisibilis secundum latitudinem, sed unitur quatenus indivisibilis secundum latitudinem est: ergo etiam unitur quatenus divisibilis est secundum longitudinem, v. g. quia homo quatenus distinguitur à brutis est dissimilis illi, etiam est dissimilis illi quatenus homo, si quidem quatenus homo immediate fundat negationem distinctionis à brutis. Probatur prima consequentia, omnis ultima differentia fundat immediate negationem aliarum specierum, ut brutalitas negationem rationalitatis, & sic immediate est irrationalitas per negationem immediate fundatam in ipsa brutalitate, alias enim non esset ultimum distinctivum: ergo linea est indivisibilis formaliter secundum latitudinem per negationem immediate fundatam in longitudine; ergo inter negationem divisibilitatis secundum latitudinem, & inter longitudinem non mediat aliqua entitas positiva: ergo linea vel est quid incompletum ratione positivi, vel ratione negationis; non ratione negationis, quia in tantum est quid incompletum linea in quantum est unio partium superficies: sed non est unio ratione negationis præcise, sed necessario debet esse unio ratione positivæ formalitatis, siquidem unitur, & compositum est positivum; & positivum ut positivum non potest constitui primario, ac formaliter à privatione, ideo enim tenebrosus, & cæcus non possunt esse positiva concreta formaliter, quia cæcitas, & tenebræ à quibus primario constituuntur sunt privationes, sed compositum, & unitum sunt positiva entia: ergo unio formaliter, & compositio quatenus tales quæ constituunt ipsa sunt positivæ formaliter, & non præcise negatio: ergo linea quatenus unio non est negatio formaliter ac præcise: ergo non est quid incompletum ratione præcise negationis, sed ratione entitatis positivæ in qua immediate fundatur illa negatio: sed illa negatio fundatur immediate in longitudine ut longitudo est formaliter differentia ultimo constitutiva lineæ: ergo linea ratione suæ ultimæ differentia, est quid incompletum: ergo non est species completa quantitatis.

33 Vergetur amplius, quia tale positivum per quod superficies unitur formaliter partes profundas corporis debet esse in illa superficie, cum ratione illius superficies constituatur in esse unionis formaliter, sicut albedo formaliter est in pariete, quia formaliter constituitur albus per illam. Tunc sic; ergo vel totum illud positivum est in tota superficie, & totum in qualibet parte superficies.

34 Vel totum in tota superficie, & pars illius in parte superficies.

35 Vel denique totum in sola parte illius.

Hoc ultimum dici non potest, quia tota superficies est unio partium corporis, ac proinde ratio formalis constituendi illam in ratione unionis non debet esse in aliqua parte, quia ubicunque est constitutum debet esse ratio constituendi, sed non solum una pars superficies, sed potius omnes, ac singulæ partes, & tota superficies uniunt partes corporis, & sunt uniones illarum: ergo in tota superficie, & in singulis partibus illius, & non solum in una parte est positivum illud per quod superficies est unio, quia non est maior ratio de una parte quam de alijs.

Primum autem illud etiam non potest dici, quia alias illud positivum esset spiritualis entitas quod est falsissimum; sequela sic evidenter probatur, quia cui convenit connaturaliter modus essendi rei spiritualis debet necessario esse entitas spiritualis, sed illi positivo convenit modus essendi rei spiritualis: videlicet quod sit totum in toto, & totum in qualibet parte: ideo enim anima rationalis, Angelus, & Deus habent talem modum essendi, quia sunt entia spiritualia: ergo illi positivo per quod unitur superficies partes corporis est spirituale quod est inauditum, cum tale positivum sit constitutum quantitatis, & sit in ipsa superficie, quæ est simpliciter entitas corporea: atqui nihil spirituale potest reperiri in quantitate constituendo formaliter quantitatem; ergo illud positivum, &c. non est spirituale; ac proinde non est totum in toto, & totum in qualibet parte superficies.

Solum ergo dicendum est illud positivum esse totum in tota superficie, & pars illius in parte superficies: ergo illud positivum est totum habens partes compositumque ex illis; sed illæ partes non sunt indivisibiles, aut inseparabiles inter se; si quidem sunt partes continui quantitativi: ergo illud est divisibile: ergo divisibile ut divisibile est unio, & non solum præcise ut indivisibile.

Item illud positivum adæquando se cum superficie constituit illam, quia adæquate illam constituit in esse unionis, ac proinde erit divisibile secundum longitudinem, & latitudinem, & non secundum profunditatem, quia si esset divisibilis secundum profunditatem esset corpus, sed corpus non potest esse unio corporis: ergo non est divisibile secundum profunditatem; ergo erit superficies, quia superficies est longa, & lata sine profunditate: ergo sequitur quod una superficies per alteram superficiem constituatur in esse unionis quod est falsum, quia cum constituta, & constitutus sint superficies, non est maior ratio quare hæc constitutur ab illa vel e contra, unde potius una quæque in quantum continua, & divisibilis erit unio, & non per aliud positivum à se distinctum, quia unaquæque superficies habet totum esse quod habet altera, ratione cuius possit esse unio: ergo falsum est illud additum positivum distinctum ab ipsa superficie, unde ipsa non in quantum indivisibilis solum secundum profunditatem, sed in quantum divisibilis secundum latitudinem est unio: ergo secundum quod divisibilis, & formaliter est superficies, est incompleta.

Declaratur amplius, ipsa superficies quatenus est unio componitur ex unionibus realiter distinctis; ergo quatenus unio est composita. Consequentia est manifesta, quia omne illud quod componitur ex entitatibus realiter distinctis est compositum; probatur antecedens, illa distinguuntur realiter quæ possunt separari realiter, & quæ de facto

Quaest. VIII. Vtrum linea, & superfi. &c. 623

facto saltem localiter sunt separata: sed in illa superficie ut est vnio dantur plures vniones localiter separatae de facto, & quae possunt separari realiter: ergo in illa superficie ut vnio dantur plures vniones realiter distinctae; probatur minor, & sumo superficiem vnias palmi: omnes partes illius superficiei sunt vniones, v. g. pars A, B, & C: sed pars A, localiter separatur a parte B, & C, & possunt separari realiter per divisionem: ergo illae partes, ut vniones, sunt separabiles realiter, & localiter sunt separatae de facto; ergo distinguuntur realiter ut vniones: sed sunt vniones partiales; ergo componunt vniam vnionem totalem. Probatur antecedens primo, quia libet illarum vnionum non est tota vnio: sed aliquid illius vnionis, quia non est tota superficies: sed aliquid illius superficiei: ergo sunt partiales vniones.

Secundo illae partes superficiei, ut sunt vniones non sunt discretae, & separatae: ergo sunt vnite; probatur antecedens, si essent discretae dicerent negationem linearum; sed non possunt dicere negationem linearum: ergo non sunt discretae, maior est certissima, quia superficies quae sunt discretae dicunt negationem vnionum; probatur minor, superficies ut diuisibilis esset actualiter diuisa in omnes suas partes si illae vniones dicerent negationem linearum: sed hoc est falsissimum: ergo, &c. Probatur maior superficies ut diuisibilis est eadem entitas realiter ac est vnio; ergo si superficies ut est vnio diceret negationem linearum realiter: ergo ut est diuisibilis diceret realiter eandem negationem: probatur consequentia, implicat quod eidem rei realiter, & a parte rei, simul conueniant negatio, & forma negata per talem negationem: sed superficies ut vnio est idem realiter, ac sumpta ut est diuisibilis: ergo implicat quod superficies ut vnioni conueniant negatio linearum, & ut diuisibili conueniant linea; quae sunt forma negata: sed superficies ut diuisibili conueniunt linea; ergo etiam superficies ut vnioni; ergo vniones illae sunt continuae: ergo sunt partes componentes vniam vnionem totalem, ac diuisibilem in tales partes; ergo superficies ut vnio est diuisibilis.

Tertio vrgetur, quando in corpore separatur vna pars a toto destruitur vnio: sed non destruitur tota vnio corporis, v. g. dum scinditur caput a corpore; alias per destructionem vnionis capitis divideretur totum corpus in omnes suas partes cum destrueretur tota vnio omnium partium: sed non dividitur corpus in omnes suas partes; ergo non destruitur tota vnio dum destruitur vnio capitis; ergo destructa fuit pars vnionis, quando separata fuit pars corporis a toto corpore; ergo illa vnio habet partes ut vnio est: ergo ut vnio est diuisibilis.

Confirmatur, quia vnio corporeae, in quantum vnio est, educitur de potentia subiecti in quo est, & dependet a partibus quas vnio: sed partes capitis in toto corpore distinguuntur a partibus manus, & pedis in ipso corpore: ergo distincta vnio est in capite ab ea, quae est in manibus, & ab ea, quae est in pedibus: sed tales vniones non sunt diuise inter se: sed potius sunt continuae, eo modo, quo omnes partes corporis continuantur per vniones: ergo sicut ex omnibus partibus distinctis corporis componitur vnum corpus continuum, ita ex omnibus vnionibus talium par-

tiu m componetur vna vnio totalis continua: sed omne continuum est diuisibile; ergo talis vnio quatenus vnio est diuisibilis; ergo superficies quatenus vnio est diuisibilis.

Quod autem vnio capitis, vnio pedis, & vnio manus distinguantur realiter inter se est manifestum ex terminis; quia eadem entitas corporea non debet esse in diversis locis, & produci dependenter a diversis entitatibus loco separatis: sed vnio capitis est in loco distincto ab vnione pedis, & manus, & producitur vnio capitis dependenter a capite, & vnio pedis a pede, quae sunt partes existentes in diversis locis; ergo vnio capitis, manus, & pedis non est vna, & eadem entitas vnionis: sed sunt distinctae partialiter.

Quarto, vnio totius continui non potest vnire indivisibili modo tota vnio omnes partes continui, & tota quamlibet partem illius: sed necesse est quod tota vnio vniet omnes partes, & pars illius partem continui: sed illud quod est totum habens partes est diuisibile; ergo vnio totius continui ut vnio illius est, necessario erit diuisibilis; maior est evidens, quia si vniret indivisibili modo esset vnio spiritualis, eo modo quo asserunt aliqui esse animae rationalis ad corpus vnionem, & eo modo quo est ipsa anima rationalis, videlicet tota in toto corpore, & tota in qualibet parte corporis, qui modus essendi est rerum spiritualium propriissimus: sed vnio partium corporis profundarum, quae est quantitas non est spiritualis; sed maxime corporea; ergo non vniet indivisibili modo.

Vltimo, quia vnio substantialis quae datur inter partes profundas substantiae est continua, & diuisibilis, licet ex alia parte etiam habeat indivisibilitatem; ergo similiter vnio quae datur inter partes profundas quantitatis, licet in vna ratione, & ex vno capite sit indivisibilis, quia tamen ex alio capite vniet partes continuas, (& continue, sine aliqua divisione, & discretione) quarum vna est extra aliam debet esse diuisibilis, & constans partibus continuis, & continuatione vnitis, quia cum totum illud quod constituitur in esse vnus corporis sit vnam compositum, debet vna vnione, & compositione constitui in esse talis, v. g. homo, qui essentialiter est vnum compositum vna vnione, & compositione essentiali constituitur, quia eo modo est ratio formalis quo est effectus formalis illius: sed compositum est vnum continuum, & continue vnium, quod est effectus formalis compositionis vnionis, & continuationis: ergo talis vnio, compositio, & continuatio est vna, & continua, quia quidquid dat forma effectui formali continet formaliter in se, ergo si vnio, & compositio tribuit composito esse vnus compositi, & continui ipsa in se debet esse formaliter vna compositio continua; alias forma quae dat continuationem, & vnitatem in se haberet negationem illius quod tribuit quod est absurdum ut ex terminis patet.

Tunc sic: illa vnio, quae totum corpus constituit in esse vnus, & vniet omnes partes corporis non potest esse ita simplex, ut nullas habeat partes distinctas realiter; quod sic patet, quia si esset simplex, vel multoties simul produceretur, vel in pluribus simul distinctis locis esset: sed haec omnia sunt absurda; ergo non est simplex; sed composita, & diuisibilis vnio; ergo si superficies est vnio, erit vnio secundum quod diuisibilis.

